

TRIBUNAL SUPERIOR DE JUSTÍCIA DE CATALUNYA
Sala Civil i Penal

R. de cassació i extraordinari per infracció processal
núm. 54/2010

SENTÈNCIA NÚM. 26

President:

Il·lm. Sr. José Francisco Valls Gombau

Magistrats:

Il·lm. Sr. Enric Anglada i Fors

Il·lma. Sra. Núria Bassols i Muntada

Barcelona, 9 de juny de 2011

La Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, integrada pels magistrats que s'indiquen més amunt, ha vist el recurs de cassació i extraordinari per infracció processal núm. 54/2010 contra la Sentència dictada en grau d'apel·lació per la Secció 12a de l'Audiència Provincial de Barcelona en el rotlle d'apel·lació núm. 535/09 arran de les actuacions de judici de divorci núm. 821/08 seguides davant el Jutjat de 1a Instància núm. 51 de Barcelona. El Sr. JORGE A. T. hi ha interposat aquest recurs representat per la

procuradora Sra. Beatriz de Miquel Balmes i defensat pel lletrat Sr. Joaquín de Miquel Sagnier. És part contra la qual es recorre la Sra. PATRICIA R. E., representada per la procuradora Sra. Carmen Rami Villar i defensada per la lletrada Sra. Cinta Caminals, amb la deguda intervenció del Ministeri Fiscal.

ANTECEDENTS DE FET

PRIMER.- El procurador dels tribunals Sr. Angel Joaniquet Ibarz va actuar en representació de la Sra. Patricia R. E. per formular la demanda de judici de divorci núm. 821/08 al Jutjat de Primera Instància núm. 51 de Barcelona. Seguida la tramitació legal, el Jutjat indicat va dictar sentència amb data 2 de febrer de 2008, la part dispositiva de la qual diu el següent:

“ESTIMO la demanda presentada por el Procurador Angel Joaniquet Ibarz en nombre y representación PATRICIA R. E. contra JORGE A. T. representado por la Procuradora Beatriz de Miquel Balmes y declaro disuelto el matrimonio de los referidos cónyuges con todos los efectos legales y en especial los siguientes:

Atribuyo la custodia del hijo común a la madre compartiendo la patria potestad con el padre y sin establecer un régimen de visitas entre padre e hijo dada la edad de este.

Establezco a favor de los hijos y a cargo del padre una pensión de alimentados de 700 euros para cada hijo a pagar por meses anticipados en la cuenta designada por la madre. Dicha cantidad se revisará anualmente de conformidad con las variaciones del IPC y sin necesidad de requerimiento previo. Así mismo satisfará la mitad de los gastos extraordinarios.

Atribuyo el uso del domicilio familiar a la actora.

Establezco a favor de la actora y a cargo del demandado una pensión compensatoria de 1.500 euros mensuales durante SEIS AÑOS a pagar en la misma forma que la pensión de alimentos y con idéntica revisión.

DESESTIMO el resto de peticiones efectuadas.

No procede pronunciamiento sobre las costas procesales”.

SEGON.- Contra aquesta Sentència, ambdues parts van interposar-hi un recurs d'apel·lació, que es va admetre i es va substanciar a la Secció 12a de l'Audiència Provincial de Barcelona, la qual va dictar sentència en data 20 de novembre de 2009, amb la següent part dispositiva:

“Que, estimando en parte el recurso de apelación interpuesto por Doña PATRICIA R. E. -parte actora- y desestimando la apelación de Don JORGE A. T., contra la Sentencia de fecha 2 de febrero de 2009 (según aclaración de Auto de 30 de marzo de 2009) del Juzgado de 1ª Instancia nº CINCUENTA Y UNO de BARCELONA, sobre divorcio, habiendo sido partes apeladas respectivamente ambos litigantes, y de la apelación del demandado también el MINISTERIO FISCAL, debemos revocar y REVOCAMOS PARCIALMENTE la misma en el único sentido de suprimir el límite temporal fijado en ella para la pensión compensatoria, sin especial declaración sobre las costas de la alzada”.

TERCER.- Contra aquesta Sentència, la procuradora Sra. Beatriz de Miquel Balmes, en representació del Sr. Jorge A. T., va interposar-hi un recurs de cassació i extraordinari per infracció processal que, per mitjà de la interlocutòria d'aquesta Sala, de data 18 de maig de 2010, es van admetre a tràmit i es van traslladar a la

part objecte de recurs i personada perquè formalitzés l'oposició per escrit en el termini de vint dies.

QUART.- Per mitjà de la provisió de data 5 de juliol de 2010 es va tenir per formulada l'oposició al recurs de cassació i, d'acord amb l'art. 485 de la Llei d'enjudiciament civil, es va assenyalar data per a la votació i decisió, la qual al seu dia es portà a terme.

Ha estat ponent l'Il·lm. Sr. Enric Anglada i Fors.

FONAMENTS DE DRET

PRIMER.- Contra la Sentència dictada en data 20 de novembre de 2009 per la Secció 12a de l'Audiència Provincial de Barcelona, la part demandada va interposar-hi un recurs extraordinari per infracció processal i recurs de cassació.

SEGON.- RECURS EXTRAORDINARI PER INFRACCIÓ PROCESSAL

1. En virtut del que disposa la disposició final 16a de la Llei d'enjudiciament civil, un cop interposat el recurs extraordinari per infracció processal i de cassació, cal examinar aquell en primer lloc i, d'acord amb la regla 7a de l'esmentada disposició, quan s'hagi recorregut contra la sentència a l'empara del motiu 2n de l'apartat 1r de l'art. 469 de la LEC, la Sala, si estima el recurs per aquest motiu ha de dictar nova sentència, tenint en compte, si s'escau, el que s'hagi al·legat com a fonament del recurs de cassació.

2. En el present supòsit, la qüestió que cal resoldre ha quedat centrada primordialment en la temporalitat o no de la pensió compensatòria de l'article 84 del Codi de família, fixada a favor de la part contra la qual es recorre i a càrrec del recurrent, i si, tal com al·lega aquest, la resolució impugnada ha infringit les normes reguladores de la Sentència, d'acord amb el que preveu l'article 469.1r.2a de la LEC, i, en concret, seguint la sistemàtica esgrimida per ell en el seu escrit d'interposició del recurs, el que disposen els articles 217, 316, 385, 386 i 218 de la Llei d'enjudiciament civil, en considerar que *la valoració de la prova resulta "incongruente con los hechos acreditados en las actuaciones"*, fet que suposa una vulneració de les *"reglas de la lógica y de la razón"*, i de l'article 469, 1r.4a de la LEC en relació amb l'article 24 de la CE, i denuncia un error evident i notori en la valoració de la prova (Sentència del TSJC 3/2008, de 28 de gener; ITS 1a, de 30 de desembre 2002, i acord de la Junta General de Magistrats de la Sala Primera del TS de 4 d'abril 2006), pel fet d'estar basada en un error patent en la determinació o selecció del material de fet, a causa de no haver-lo considerat en el seu conjunt.

3. Abans de tot cal assenyalar, d'acord amb el que ha manifestat la part oponent, que la utilització del curs del núm. 2n de l'art. 469.1 LEC, que és el que consta en l'escrit de preparació, requereix inexcusablement la citació expressa d'alguna de les normes reguladores de la sentència contingudes en la secció 2a, capítol VIII, títol v, llibre I de la LEC (articles 216 i següents LEC), sens perjudici de l'esment d'altres preceptes –processals– relacionats amb la matèria concretament afectada.

Tal com es troba la situació, cal remarcar que, en el supòsit que ens ocupa, la primera citació es fa a l'art. 217 de la LEC, però no s'arriba a precisar quin apartat concret, dels set que l'esmentat precepte conté, és el suposadament vulnerat per la Sentència objecte de recurs, ni tan sols no se n'indica o se'n transcriu cap en l'escrit d'interposició del recurs, fet que per si sol constitueix un defecte substancial mereixedor de la inadmissió o, si escau, de la desestimació (STSJC 22/2007, de 17 juliol).

De tota manera, la denúncia de la infracció processal de l'article 217 de la LEC requereix la concurrència dels següents pressupòsits: que la Sentència objecte de recurs apreciï la falta de prova d'alguns dels fets necessaris per resoldre les qüestions litigioses; que atribueixi les conseqüències desfavorables d'aquesta eventualitat a una de les parts; i que amb aquesta conclusió vulneri la regla de la càrrega de la prova material, pel fet de no incumbir a aquesta *l'onus probandi* per aplicació de la regla general, o a conseqüència d'una regla especial pertinent (STS 1a 725/2005, de 17 d'octubre; 330/2006, de 23 de març, i 481/2006, de 18 de maig; i STSJ Catalunya, entre d'altres, 30/2005, de 28 de juliol; 22/2007, de 17 juliol; 17/2008, de 8 de maig; 38/2008, de 10 de novembre; 7/2009, de 23 de febrer; 27/2010, de 19 de juliol, i 19/2011, de 4 d'abril).

Per tant, constitueix un plantejament cassacional erroni utilitzar la denúncia de vulneració de les regles de la càrrega de la prova per rebatre la valoració probatòria del tribunal d'apel·lació (STS 1a 392/2004, de 19 de maig; 521/2004, de 15 de juny; 855/2004, d'1 de setembre, i 481/2006, de 18 de maig), ja que no s'infringeixen aquelles regles si s'han declarat provats els fets que es volen discutir, ja sigui per valoració d'un mitjà de prova concret, per apreciació conjunta de les proves o per presumpcions.

De l'examen de la Sentència objecte de recurs, en aquest cas s'adverteix que no va existir cap buit probatori, per la qual cosa no pot parlar-se de cap manera d'infracció de les regles de la càrrega de la prova, fet que comporta, directament, la desestimació d'aquest primer motiu del recurs extraordinari per infracció processal.

4. El segon motiu de l'esmentat recurs per infracció processal formulat pel recurrent ha d'obtenir una resposta diferent, és a dir, *infracció de l'article 316 de la LEC*, el número 1 del qual ha estat degudament transcrit en el seu escrit d'interposició: ***"Si no ho contradiu el resultat de les altres proves, en la sentència s'han de considerar certs els fets que una part hagi reconegut com a tals si hi ha intervingut personalment i la seva fixació com a certs li és completament perjudicial."***

Segons la doctrina processalista, aquest precepte de la LEC de 7 de gener de 2000 substitueix i precisa el contingut dels articles 1232 del CC i 580, paràgraf 3r de la LEC de 1881, en els quals, respectivament, es disposava que la confessió feia prova contra el seu autor i que les declaracions prestades sota jurament indecisiu només perjudicarien el confessant. Del tenor d'aquestes disposicions se'n derivava amb aparent claredat el caràcter de prova legal de la confessió feta pel litigant en perjudici propi, sense condicionament ni cap matisació. El valor legal d'aquesta declaració ha descansat en la màxima de l'experiència que "no hi ha ningú que declari mentiderament en perjudici propi", al seu torn fonamentada en la comuna convicció que, pel seu interès en els fets controvertits i la informació que pot presumir-se'n a la part, si més no en els casos d'intervenció directa i personal en el seu desenvolupament, el

reconeixement per part d'aquesta d'un fet la certesa del qual la perjudica respon a la realitat.

La LEC 1/2000, sense prescindir completament de la taxa legal en la valoració de les declaracions de les parts quan es tradueixen en un reconeixement de fets en perjudici del declarant, la matisa en el sentit, expressat en l'exposició de motius, que, encara que "no és raonable imposar legalment, en tot cas, un valor probatori ple al reconeixement o la confessió", "és del tot lògic seguir tenint en consideració, a l'efecte de fixar els fets, la dada que els reconegui com a certs la part que hi ha intervingut i per a la qual són perjudicials". La LEC actual acaba, doncs, per imposar la consideració com a certs en la sentència dels "fets que una part hagi reconegut com a tals si hi ha intervingut personalment i la seva fixació com a certs li és completament perjudicial"; però, seguint les orientacions de la jurisprudència més flexible, supedita aquella regla valorativa legal a la inexistència de contradicció amb "el resultat de les altres proves", és a dir, la taxa legal queda en definitiva reduïda al reconeixement de fets personals i perjudicials al declarant, mentre la seva certesa no quedi contradita pel resultat de les altres proves. En conseqüència, perquè el reconeixement de fets hagi de considerar-se legalment prova contra el declarant, han de concórrer els pressupòsits que estableix l'article 316.1 de la LEC, és a dir: a) *Que el declarant hagi intervingut personalment en els fets reconeguts.* b) *Que la certesa dels fets reconeguts resulti completament perjudicial al declarant.* I c) *Que la certesa dels fets reconeguts no es trobi contradita pel resultat de les altres proves.*

Així, la perjudicialitat del fet reconegut per al declarant és a l'essència i arrel d'aquesta norma legal valorativa de la declaració de part, substancialment fonamentada en la màxima que no hi ha ningú

que declari mentiderament contra seu o ningú que reconegui un fet desfavorable que no sigui cert. En relació amb la vella confessió judicial, així ho va mantenir també la jurisprudència, per a la qual la vinculació del jutge al resultat de la prova de confessió tan sols es produïa quan el fet confessat era perjudicial per al confessant (STS de 21 de juliol de 1990).

Tal com podem observar, la nova LEC va afegir a l'adjectiu "perjudicial" l'adverbi "completament", en l'exigència que la fixació dels fets com a certs en la sentència sigui completament perjudicial a la part que els va reconèixer com a tals. El terme "completament" afegit al caràcter perjudicial del fet reconegut té una doble projecció: subjectiva i objectiva. Així, el reconeixement de fets té valor legal en la mesura que perjudica la persona que el fa. En definitiva, el perjudici ha de recaure "completament" sobre el declarant i és vinculant només si tal reconeixement es produeix si la certesa dels reconeguts li és del tot perjudicial. I a més, perquè aquesta infracció legal sigui apreciable cal que la declaració perjudicial de la part no aparegui contradita per cap element probatori.

En idèntic sentit s'ha pronunciat de manera reiterada la doctrina jurisprudencial, anteriorment a la LEC actual de 7 de gener de 2000, quan, fent referència a la confessió en judici, proclamava que "*el interrogatorio de parte hace prueba contra su autor, por lo que en principio el Juez ha de tener como probados aquellos hechos que, habiendo sido reconocidos por el confesante, sean contrarios a sus intereses...*" (STS, Sala 1a, de 21 de juliol de 1990, 6 de maig de 1996 i 28 de gener de 1997). "*La convicción del órgano sentenciador debe asentarse sobre una firme y sólida base fáctica y un lógico proceso argumental para obtener, ..., un juicio fundado que no rompa con la necesaria armonía que debe presidir todo proceso deductivo*" (per totes, STS de 19 de setembre de 1990).

Dit això, hem d'acudir a l'interrogatori de la Sra.R. portat a terme a l'acte del judici; en el DVD corresponent, des del minut 30'00 al 30'10", consta que reconeix que el currículum vitae aportat per la direcció lletrada del recurrent, en contestar a la demanda rectora del litigi, va ser confeccionat per ella, de la mateixa manera que reconeix que totes les dades que hi consten són certes. Sobre això cal constatar que l'esmentat currículum inclou tant la seva formació acadèmica –ha estudiat quatre cursos de psicologia, dos cursos de secretariat i dos cursos de restauració de mobles antics, a banda de tenir coneixement d'informàtica i de parlar i escriure els idiomes anglès i francès–, com també la seva experiència laboral, en la qual destaquen 6 anys treballant a l'Institut Dexeus, com a auxiliar administrativa de tres metges especialistes diferents que tenien consulta en l'esmentat centre, i 2 anys com a restauradora i compravenda de mobles antics en una botiga pròpia, més tres anys en una botiga de moble colonial –"Indize"– com a directora de la botiga i restauradora (folis 444 i 445, i 446 al 458).

Seguint amb l'interrogatori de la Sra. R., aquesta, des del minut 30'11" al 30'35" del DVD, admet haver realitzat, el mes d'abril d'aquest any, una entrevista de feina a l'Acadèmia Ashton", després de la qual li van comunicar que tenien interès per contractar-la, que el sou que li van oferir va ser de 1.200 € mensuals i que ella la va rebutjar -sense donar cap explicació del motiu pel qual no va acceptar la feina-. A continuació, des del minut 33'06" al 33'30" del DVD, reconeix igualment haver tingut recentment una oferta per treballar com a secretària del Dr. Dexeus, però que ella la va rebutjar perquè va considerar que no estava capacitada per desenvolupar la feina. A preguntes de la magistrada jutgessa de Primera Instància en sentit idèntic, la interrogada, des del minut 33'54" al 34'42" del DVD,

va precisar que va tenir una entrevista amb el Dr. Santiago Dexeus i que li va dir que volia treballar, i al cap de poc temps l'encarregat de la Fundació Dexeus li va trucar per oferir-li feina, que va ser rebutjada per ella, que li va dir, sense donar-li més explicacions, que no podia realitzar-la –"atès que ella (segons pròpia afirmació) no havia treballat en la seva vida (de casada)". En demanar-li la magistrada que li aclarís això, la Sra. R., a partir del minut 35'01 fins al 36'33" del DVD, va manifestar que com que tenia intenció de treballar havia presentat un currículum al Dr. Dexeus, però aquest, durant l'entrevista ni tan sols li va preguntar què sabia fer. Malgrat això, la van cridar per treballar, i pensa que va ser pel seu perfil, a causa que el Dr. Dexeus coneixia el seu pare i creu que aquell ni tan sols va mirar el seu currículum i que el fet de voler-la contractar va ser més per una qüestió d'imatge que per una altra cosa.

El transcrit interrogatori de la Sra. R. no ha estat contradit pel resultat de les altres proves practicades, ans al contrari, ja que la documental abans esmentada avala l'existència de certa activitat laboral per la seva banda, així com les seves expectatives de treball reals i coetànies al procés de divorci, *havent reconegut aquesta de manera expressa que en els mesos anteriors al judici havia rebutjat dues ofertes en ferm de feina, sense explicació raonable, per la qual cosa tals fets han de ser tinguts per certs, per aplicació al cas del que disposa l'article 316.1 de la LEC.*

Un cop establert això i acudint al supòsit que aquí ens ocupa, cal assenyalar que la magistrada jutgessa del Jutjat de Primera Instància núm. 51, en el fonament de dret 7è de la seva Sentència, recull textualment, com a fet provat, el següent: "*que la actora ha reconocido no solo que en junio tuvo una oferta de trabajo y la quisieron contratar con un sueldo de 1.200 euros mensuales y rechazó dicha oferta,*

que el Dr. Dexeus, al parecer amigo de su familia, le ofreció un trabajo de secretaria para él, sin tan siquiera preguntar que sabía hacer, y que al ser llamada, rechazó la oferta porque consideró que no estaba capacitada". En canvi, la Sentència de la Secció 12a de l'Audiència Provincial, en referir-se als fets que han quedat provats, omet aquesta dada o pronunciament realment important i transcendent que es contenia en la Sentència de primera instància, com és que la Sra.R. va reconèixer expressament en l'interrogatori que pocs mesos abans del judici va tenir dues ofertes de feina i que les va rebutjar, fet que, com abans s'ha indicat, fa prova de la seva certesa.

Això determina que calgui modificar el *factum* de la Sentència d'apel·lació contra la qual es recorre, i que s'hi hagi d'incloure i integrar aquesta dada que ha quedat absolutament acreditada: **que la muller, en els mesos anteriors al judici, va rebutjar dues ofertes en ferm de feina**, una a l'Acadèmia Ashton" i una altra a la "Clínica Dexeus", com a secretària del mateix Dr. Santiago Dexeus-clínica en la qual ja havia treballat anteriorment fent funcions de secretària i d'auxiliar d'altres metges, segons consta en el seu currículum vitae-.

Corol·lari del que s'exposa és que la Sala de l'Audiència, amb l'omissió de la valoració de l'interrogatori de la muller del mandat, ha infringit el que disposa l'article 316.1 de la Llei d'enjudiciament, en no haver tingut en compte uns fets clarament reconeguts per ella i que, evidentment, la perjudiquen a l'efecte de fixar un límit temporal a la pensió compensatòria, tal com va fer la jutjadora d'instància.

5. Conseqüència del que s'ha explicitat fins aquí és l'estimació en aquest particular concret del recurs extraordinari per infracció

processal –sense que calgui, per tant, entrar a la resta dels motius formulats d'aquest recurs–, fet que comporta que, quant a l'efecte específic del divorci relatiu a la pensió compensatòria de l'article 84 del Codi de família, hagi de dictar-se una nova sentència, tenint en compte per fer-ho el que ha al·legat com a fonament del recurs de cassació (regla 7a de la disposició final 16a de la Llei 1/2000, d'enjudiciament civil).

TERCER.- RECURS DE CASSACIÓ

1. L'únic motiu d'aquest recurs de cassació es basa en la infracció per part de la Sentència objecte de recurs de l'article 84 del Codi de família, en haver suprimit el límit temporal fixat en la resolució d'instància respecte a la pensió compensatòria concedida a favor de la muller; el recurrent sol·licita en la pètica que el Tribunal acordi *"fijar en concepto de pensión compensatoria para Doña Patricia deR. la suma de 300 € mensuales, con una limitación temporal de dos años"*.

2. En la "petició del recurs", encara que s'impugna la quantia de la pensió compensatòria i se'n sol·licita la minoració, no s'ofereix cap raó per disminuir-la. En canvi, allò realment qüestionat i que constitueix el nucli del recurs consisteix en la limitació temporal de la pensió, objectiu per al qual se citen les STSJC de 5 de maig de 2003, 9 de gener de 2006 i 17 d'octubre de 2008.

La jurisprudència d'aquesta Sala –STSJC 43/2003, d'1 de desembre; 20/2004, de 21 de juny; 12/2005, de 24 de febrer; 7 i 8/2006, de 27 de febrer; 8/2008, de 8 de maig; 38/2008, de 10 de

novembre; 11/2010, d'11 de març; 19/2010, de 21 de maig, i 19/2011, de 4 d'abril, entre d'altres- s'ha pronunciat en el sentit que: *"la pensión compensatoria tiene vocación inequívoca de caducidad, si bien la fijación de un plazo o la limitación temporal para su pago resulta una facultad y no una obligación del órgano decisor, el cual deberá atender en cada caso a las circunstancias concretas que inclinen a optar por una u otra solución, por lo que se viene admitiendo la limitación temporal siempre que puedan determinarse en dicho momento todas las circunstancias que se relacionan en el art. 84 CF. En todo caso, se exige que quede plasmado en la correspondiente sentencia un juicio suficientemente ponderado y razonable de previsión de la superación o desaparición del desequilibrio que justificó su concesión, por lo cual, y sin perjuicio de la ponderación "ad hoc" de todas las circunstancias concurrentes en cada caso de entre las recogidas en el art. 84 CF para la fijación de la pensión -lo que convierte la cuestión en casuística y, por ello, de acceso a la casación limitado a los supuestos de valoración arbitraria, ilógica y absurda (SSTSJC 7/2006 de 27 de febrero y 36/2007 de 26 de noviembre; rechazándose la existencia por ello de interés casacional de forma reiterada en AATSJC 22/2011 de 17 de febrero que cita los AATSJC de 13 de octubre de 2005, 26 de mayo de 2008, 14 de julio de 2008 y 20 de diciembre de 2010, entre otros)-, no hemos apreciado inconveniente, sino todo lo contrario, en la fijación de un plazo cuando sea asequible la incorporación al mercado laboral del cónyuge acreedor de la pensión o, en general, cuando se pueda apreciar la posibilidad de un desarrollo autónomo que le permita un acceso a los medios económicos que de momento le proporciona la pensión".*

3. En aquest supòsit, el raonament efectuat per la Sentència objecte de recurs respecte a la pensió compensatòria fixada a favor de la muller resulta excessivament genèric i totalment inadequat, incorrecte i il·lògic en funció de les circumstàncies concurrents -abans ressenyades-, i s'hi declara que *"su edad y experiencia laboral no hacen previsible una incorporación fácil y rápida al mercado de trabajo,*

de suerte que la limitación de seis años establecida en la sentencia apelada no es procedente y debe quedar sin límite temporal...”, per la qual cosa cal examinar, en realitat, quins són els fets determinants i definitoris a l'efecte d'estimar o no la limitació temporal.

Abans que res, cal assenyalar que la Sentència de l'Audiència Provincial, tal com ja s'ha indicat en tractar el recurs extraordinari per infracció processal, obvia una dada realment transcendent i primordial, com és que la muller, pocs mesos abans del judici, **va rebutjar dues ofertes de treball en ferm**, fet que, com també s'ha explicat anteriorment, ha estat expressament reconegut per ella, i malgrat que aquesta mera dada *per se* desvirtua l'únic element utilitzat en la resolució objecte de recurs per suprimir la temporalitat de la pensió, és a dir, *les escasses possibilitats de l'esposa d'accedir a una ocupació remunerada*, quan havia quedat perfectament demostrat, tant allò que recull la mateixa Sentència en el segon fonament de dret, que *"La esposa de 52 años ... ha tenido distintas ocupaciones durante varios períodos. Tiene una cierta formación académica"*, com que, a diferència del que es va raonar en el fonament de dret tercer –*"su edad y experiencia laboral no hacen previsible una incorporación fácil y rápida al mercado de trabajo"*–, el fet cert és que ja hauria estat treballant amb una ocupació degudament remunerada en el moment en què es va celebrar l'acte del judici del procés de divorci, si aquest hagués estat el seu desig, ja que en va tenir oportunitats, i no només en una ocasió, sinó en dues.

Per això, cal completar el *factum* de la Sentència impugnada, incloent-hi, de la mateixa manera que va fer la jutjadora de primera instància, en el fonament de dret setè *in fine*, que *l'actora va tenir dues ofertes de treball i les va rebutjar* per pròpia conveniència.

Amb aquests paràmetres, la Sala estima que resulta procedent fixar un límit temporal per a la pensió compensatòria i, de la mateixa manera que la jutgessa *a quo*, que pren en consideració "*las expectativas que tiene por los trabajos que le han ofrecido y que de seguro fructificarán una vez se dicte sentencia*", ho xifra en 1.500 € mensuals i per un període de 6 anys, que constitueix un temps més que raonable perquè pugui accedir al mercat laboral, tenint en compte el seu *currículum vitae* i fins i tot sent conscients de les dificultats existents en el moment actual, fet que no impedeix, sinó tot al contrari, que contra el caràcter indefinit de l'esmentada pensió establert per la Sentència objecte de recurs, escaigui, efectivament, limitar-la temporalment.

4. Corol·lari del que s'ha raonat és l'estimació parcial del motiu de cassació formulat pel que fa a la fixació temporal de la pensió compensatòria concedida a la muller, que s'estableix per un període de sis anys, que s'han de computar, partint de la quantitat de 1.500 € mensuals, a comptar de la data de la Sentència de primera instància, o, si és el cas, a partir del moment en què la suma esmentada hagués estat efectivament percebuda.

QUART.- Conseqüentment amb tot el que s'ha exposat fins aquí, escau estimar en part tant el recurs extraordinari per infracció processal com el recurs de cassació interposats pel demandat, cosa que comporta que calgui cassar la Sentència dictada per l'Audiència, i en lloc seu, se n'hagi d'estimar parcialment la pretensió en els termes explicitats en les precedents fonamentacions jurídiques, pel que fa a la mesura que dimana del divorci dels aquí litigants relativa a la pensió compensatòria de l'article 84 del Codi de família a favor de la

Sra.R. i a càrrec del Sr. Andreu, per un muntant de 1.500 € mensuals durant 6 anys; queden subsistents tots els altres pronunciaments que es contenen en sengles resolucions de primera i segona instància.

CINQUÈ.- En matèria de costes processals, no escau fer una especial declaració ni de les irrogades pel recurs extraordinari per infracció processal ni del de cassació, atès que s'han estimat parcialment. Tampoc no escau fer un pronunciament específic sobre les costes de la primera instància, en haver-se estimat només en part les pretensions d'ambdós litigants, tot això per imperatiu del que disposen els articles 398.2. i 394.2 de la LEC.

DECISIÓ

LA SALA CIVIL I PENAL DEL TRIBUNAL SUPERIOR DE JUSTÍCIA DE CATALUNYA, DECIDEIX:

ESTIMAR EN PART tant el recurs extraordinari per infracció processal, com el recurs de cassació interposats per la representació processal del Sr. JORGE A. T., contra la Sentència dictada el 20 de novembre de 2009, en el rotlle d'apel·lació 535/2009 per la Secció Dotzena de l'Audiència Provincial de Barcelona, i, en conseqüència, la **CASSEM**, la qual, en el que ha estat objecte de recurs, queda sense valor i efecte, i, en lloc seu, **ACORDEM:**

ESTIMAR parcialment la pretensió deduïda pel Sr. JORGE A. T. en el particular referent a l'efecte que dimana del divorci relatiu a la pensió compensatòria, i així, **amb estimació parcial** de la

demanda promoguda per la Sra. PATRÍCIA R. E. contra el Sr. JORGE A. T., s'estableix a favor de la primera i a càrrec del segon una pensió compensatòria de MIL CINC-CENTS (1.500) EUROS MENSUALS, per un període temporal de SIS ANYS, a comptar de la data de la Sentència de primera instància, o, si és el cas, a partir del moment en què hagués estat efectivament percebuda la suma de 1.500 € mensuals, revisables anualment d'acord amb les variacions de l'IPC, sense necessitat de requeriment previ. Queden subsistents la resta dels pronunciaments de sengles resolucions d'instància.

No fem imposició de les costes de les dues instàncies ni dels recursos de cassació i extraordinari per infracció processal a cap dels litigants.

Notifiqueu aquesta resolució a les parts personades i, juntament amb un testimoniatge, remeteu les actuacions i el rotlle a la Secció indicada de l'Audiència.

Així, definitivament jutjant, ho pronunciem, manem i signem.

PUBLICACIÓ. Aquesta Sentència l'han signat i publicat avui els magistrats d'aquesta Sala que l'han dictat. En dono fe.